

Beslut om bildande av naturreservatet Lilla Strömtorpsskogen i Degerfors kommun samt beslut om föreskrifter m.m.

Bildande av naturreservat

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen ett område av fastigheterna Lilla Strömtorp 4:3 och Lilla Strömtorp 4:9 i Degerfors kommun som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av kartan i detta beslut och som slutligen märks ut i fält.

Naturreservatets namn ska vara Lilla Strömtorpsskogen.

Syftet med naturreservatet

Syftet är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer.

Områdets naturskogar och våtmarker liksom områdets orörda karaktär och dess biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas.

Syftet ska tillgodoses i huvudsak genom att områdets naturtyper med dess flora och fauna utvecklas fritt genom intern dynamik och andra naturliga processer.

Åtgärder kan komma att vidtas för att eliminera förekomsten av främmande träd och buskar och invasiva växt- eller djurarter.

Åtgärder för att återställa den naturgivna hydrologin kan komma i fråga.

Borttagande av konkurrerande eller inväxande träd i anslutning till särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper kan komma i fråga.

Röjning eller fällning av ung gran kan komma i fråga som en engångsåtgärd för att gynna lövträd och naturligt föryngrad skog vid tidigare hyggesytor.

Föreskrifter för naturreservatet

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att

1. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd såväl som att fälla enskilda träd eller buskar, samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda stående eller liggande träd eller delar av träd,
2. så eller plantera träd,
3. borra, gräva, spränga, schakta, markbereda eller utföra annan mekanisk bearbetning av mark, block eller berg, eller bedriva täkt av något slag, utfylla, tippa, eller anordna upplag,
4. dika, rensa dike, kulvertera dike, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
5. anlägga väg, stig, led eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster,
6. uppföra eller upplåta mark för byggnad eller annan anläggning,
7. dra fram ledning i mark, vatten eller luft, eller gräva ned befintlig luftledning,
8. kalka mark, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
9. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
10. uppföra jaktorn, röja siktgator för jakt eller stödutfodra vilt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

1. Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavla vid plats som markeras på beslutskarta.
3. Avverkning eller på annat sätt borttagande av främmande träd och buskar såsom contortatall, lärkträd, ädelgran m.m. samt eliminering av invasiva arter som t.ex. blomsterlupin.
4. Fällning eller beskärning av enskilda träd längs vägar, reservatsgränser och vid anläggningar för friluftslivet, för att undvika skador på människor eller egendom.
5. Igenläggning av diken inom hela naturreservatet.

6. Undersökning och dokumentation av djur-, växt- och svamparter samt mark- och vattenförhållanden.
7. Fällning, ringbarkning eller på annat sätt borttagande av konkurrerande träd i anslutning till vissa särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper inom hela naturreservatet.
8. Røjning eller fällning av unga granplantor som engångsåtgärd vid befintliga nyligen skapade hyggen för att styra bestånden mot lövrik naturskog, enligt beslutskarta.
9. Åtgärder i syfte att undvika eller begränsa större angrepp av granbarkborre, som kan hota prioriterade bevarandevärden, genom barkning, rotkapning av vindfällda träd samt utplacering av fällor eller fångstvirke. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet, med undantag för eventuellt infört fångstvirke.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt i naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. borra, hacka, spränga, gräva, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jordytan, sten eller block, eller att flytta eller bortföra sten eller block,
2. framföra motordrivet fordon annat än på bilvägar,
3. fälla, bortföra eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller om kullfallna träd och buskar,
4. skada vegetationen t.ex. genom att plocka eller gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar och svampar,
5. rida förutom på vägar och anvisade ridleder,
6. medvetet störa djurlivet,
7. utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp permanent tavla, skylt, affisch, eller därmed jämförlig anordning eller att snitsla spår,
8. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
9. utan Länsstyrelsens tillstånd utföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den 18 september 2024.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Undantag från föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som krävs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår ovan av föreskrifterna enligt 7 kap. 6 § miljöbalken,
- b) förvaltaren av naturreservatet att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial samt annan dokumentation av växt- och djurliv, luft-, mark- och vattenförhållanden,
- c) uttransport av fälld älg, hjort, björn eller vildsvin med fordon som inte ger långsiktigt bestående skador på mark eller vegetation,
- d) underhåll av befintliga jakttorn samt siktgator för jakt genom försiktig röjning,
- e) uppsättning av snitslar fram till jaktpass,
- f) framförande av motorfordon av tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende (insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen),
- g) framförande av snöskoter för utförande av inventering m.m. inom ramen för Länsstyrelsens rovdjursförvaltning,
- h) bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov, dock ej fridlysta eller rödlistade arter,
- i) rättighetshavare att utföra normalt underhåll av befintlig väg omfattande hela vägområdet, eller järnväg, med tillhörande anläggningar i direkt anslutning till vägområdet eller järnvägsområdet i enlighet med nyttjanderätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande,
- j) rättighetshavare att utföra normalt underhåll av befintlig mark- eller luftledning i enlighet med servitut eller ledningsrätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande.

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen att fastställa den skötselplan för naturreservatet som framgår av bilaga 1.

Skälen för beslutet

Lilla Strömtorpsskogen är en historisk rest av en skogstyp som förr hade stor utbredning runt gårdarna i trakten. Dessa var i över 200 år bergsmanshemman under Strömtorpshyttan. Ett mångbruk av skogsbete, plockhuggningar och träkolsframställning danade utmarkerna och skogen närmast gårdarna. Allteftersom tiden gått har skogen emellertid åter tätat i takt med att betesdjuren försvunnit och de lågintensiva virkesuttagen skett med allt längre tidsintervall. Landformerna i Lilla Strömtorpsskogen består av en svagt utformad småblockig höjdsträckning strax under högsta kustlinjen med svallade finjordsrika sluttningar. På de generellt bördiga ståndorterna står skogen därför idag åter stamtät, olikåldrig och diameterspridd. Som brukligt i denna typ av skogsmiljö finns tallen

i större koncentrationer uppe på den genomgående höjdsträckningen samtidigt som nära nog 30 meter hög granskog reser sig stamtät på sluttningar och i fuktsvackor. Oavsett om tallen eller granen dominerar finns överallt grova lövträd insprängda av björk, klibbal och inte minst aspar. Aspklonen är vital och representeras på flera håll av grova exemplar ända upp till 230 centimeters omkrets i brösthöjd. Även enstaka sälgar och rönnar står att finna insprängda bland barrträden.

Skogen har en varierande påverkan av tidigare försiktiga skogliga förehavanden även om i nuvarande skogsgeneration uppenbart helt ohuggna delar finns på flera håll i området. Självvallringar har pågått under årtionden av både tall och gran varför andelen död ved är uppenbart hög och spridd i åldrar och nedbrytningsgrader. Klibbticka och på senare år granbarkborre är nyckelarter i sammanhanget.

Områdets naturvärden betingas av skogsbeståndens naturskogsartade struktur och en mångfald av sådana arter som missgynnas av skogsbruk. Strukturen i de äldre bestånden kännetecknas av intern dynamik och småskaliga störningar. Fuktiga sumpskogssvackor, förekomsten av stenblock och inte minst skogens stamtäthet och flerskiktning gör beståndsklimatet uppenbart skuggfuktigt i området vilket är gynnsamt för inte minst fuktkrävande mossor, lavar och svampar. Ett första intryck av förhållandet ger partierna med rikliga förekomster av långa hänglavar, främst av olika skägglavar. Bland kontinuitet- och fuktkrävande mossor, lavar och svampar kan nämnas vågig sidenmossa, stubbspretmossa, västlig hakmossa, platt fjädermossa, gammelgranslav, brunpudrad nållav, njurlavar, rostfläck, rävticka, vedticka och blodticka. Området är hemvist för ett flertal minskande eller hotade skogsfåglar som tretåig hackspett, pärluggla, tjäder och järpe.

De ovan beskrivna naturvärdena knutna till områdets livsmiljöer, naturliga dynamik samt mängden signalarter och rödlistade arter har endast begränsade möjligheter att finnas kvar under påverkan av skogsbruk. Den närmast förväntade skogsbruksåtgärden är för större delen av området slutavverkning.

Länsstyrelsens bedömning

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Förutsättningarna för att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om förvaltningsinriktningen i detta beslut följs och skötselmålen uppfylls i enlighet med den för reservatet fastställda skötselplanen.

Beslutet följer Naturvårdsverkets riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och är i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Skyddet av Lilla Strömtorpsskogen bidrar till arealmålet för miljömålet Levande skogar samt till miljömålet Ett rikt växt- och djurliv.

Naturreseptatet bidrar också till skyddet av ekosystem vars funktioner är viktiga för upprätthållande av de ekosystemtjänster vårt samhälle är beroende av.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen enligt den information Länsstyrelsen inhämtat från Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreseptat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreseptatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Redogörelse för ärendet

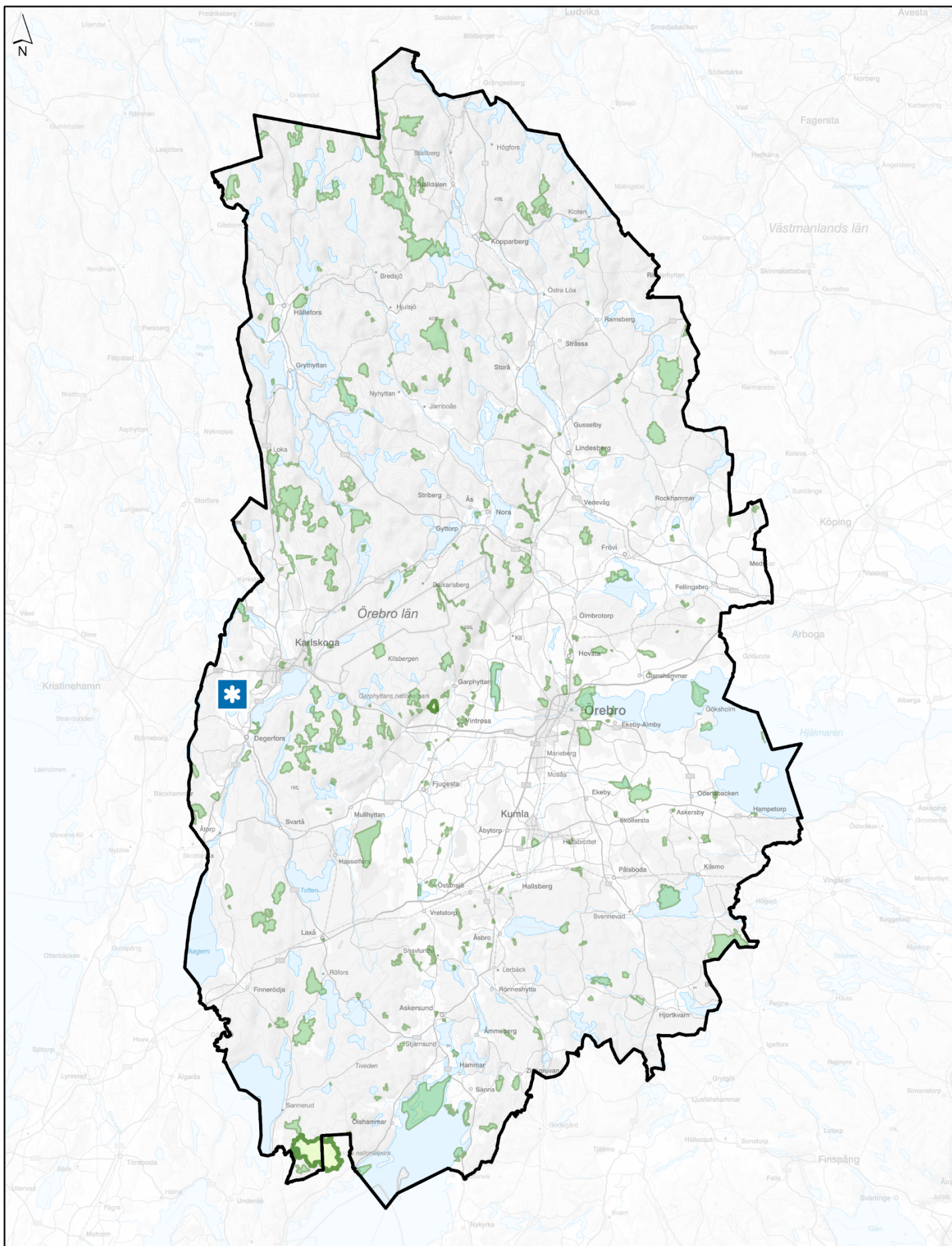
Nya fastighetsägare tillträdde fastigheterna vid Lilla Strömtorp 2019. Efter gjorda avverkningsanmälningar konstaterade tillsynsmyndigheten Skogsstyrelsen att huvuddelen av de avverkningsanmälda ytorna var nyckelbiotoper. Efter dialog mellan Skogsstyrelsen och de nya markägarna kontaktades Länsstyrelsen för att utvärdera möjligheterna om bildande av ett naturreseptat. Lilla Strömtorpsskogen består till större delen av prioriterade skogstyper (bördiga ståndorter med höga halter av baskatjoner) och är beläget i en trakt där Länsstyrelsen sedan tidigare bildat flera naturreseptat. Efter dialog mellan markägare och Länsstyrelsen har detta beslutsförslag tagits fram som ett första led i reservatsprocessen.

Ärendet har varit föremål för remissbehandling. Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut.

Samråd har skett med Degerfors kommun.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Lilla Strömtorpsskogen
NVR-id:	2056321
Kommun:	Degerfors
Natura 2000-område:	Nej
Lägesbeskrivning:	4 km NNV om Degerfors
IUCN-kategori:	Strikt skydd
Fastigheter:	Del av Lilla Strömtorp 4:3 och Lilla Strömtorp 4:9
Markägare:	Enskilda
Rättigheter:	Jakträtt
Areal:	35,6 hektar, varav 35,6 ha produktiv skogsmark
Naturtyper:	Tallskog 1,4 ha, granskog 26,6 ha, barrblandskog 0,3 ha, lövblandad barrskog 1,6 ha, triviallövskog 0,7 ha, temporärt ej skog 3,5 ha, tallskog (på våtmark) 0,5 ha, granskog (på våtmark) 0,4 ha, lövblandad barrskog (på våtmark) 0,3 ha, triviallövskog (på våtmark) 0,3 ha
Förvaltare av reservatet:	Länsstyrelsen i Örebro län

Översiktskarta för naturreservatet Lilla Strömtorpsskogen

Naturreservat enligt detta beslut

Befintliga naturreservat

Nationalparker

0 10 20 30 40 50 km

Beslutskarta för
naturreseptatet

Lilla Strömtorpsskogen

Degerfors kommun
Beslutsdatum 2024-09-18
Dnr: 511-6668-2021

 Naturreseptat enligt detta beslut

 Delar av området där föreskrift B8 gäller

 Informationstavla

0 80 160 m

© Lantmäteriet
© Länsstyrelsen i Örebro län

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lena Rådström Baastad med naturvårdshandläggare Björn Gunnarsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Peder Eriksson och länsjurist Suri Örbratt am Ende medverkat.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på

www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Skötselplan
2. Överklagandehänvisning